

๑๐

ท้าวสักกะจอมเทพ

ท้าวสักกะจอมเทพในชั้นดาวดึงส์นั้น กระทำบุญกิริยา-
วัตถุที่สำเร็จด้วยทานเป็นอันดับแรก ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วย
ศีลเป็นอันดับแรก ย่อมก้าวล่วงพวกเทวดาชั้นดาวดึงส์โดยฐานะ ๑๐
ประการ คือ อายุทิพย์ วรรณทิพย์ สุขทิพย์ ยศทิพย์
อธิปไตยทิพย์ รูปทิพย์ เสียงทิพย์ กลิ่นทิพย์ รสทิพย์ และ
โภจจุฬหทิพย์

ท้าวสักกะจอมเทพ

๒๗๓

การเดินทางในสังสารวัฏอันหาเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลายไม่ได้นี้ หมุ่สัตว์ถูกอวิชชา คือความไม่รู้แจ้งเห็นจริง ปิดบังเห็น จำ คิด รู้ ให้มีตมนอนธกาล เมื่อเกิดมาแล้ว ต่างตก อยู่ในความประมาท มัวเมาในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส และ ธรรมารมณ์อันเป็นปวงแห่งมาร ถูกสิ่งเหล่านี้ร้อยรัดเอาไว้ ทำให้ เพลิดเพลิน และหลงลืมเป้าหมายดั้งเดิมที่เกิดมาเพื่อแสวงหา หนทางของพระนิพพาน สรรพสัตว์ได้ถูกกิเลสอาสวะครอบงำ จิตใจกันอยู่อย่างนี้มายาวนานมาก ทำให้ไม่ได้เฉลียวใจว่า เกิดมา ทำไม ตายแล้วจะไปไหน แล้วมีอะไรเป็นเป้าหมายที่แท้จริง ของชีวิต ผู้ใดได้มีโอกาสตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรม ด้วยการ หมั่นตรีกะลิกนิกถึงศูนย์กลางฐานที่ ๗ จนใจหยุดนิ่งใจใส สะอาดบริสุทธิ์ ผู้นั้นก็จะรู้เห็นเรื่องราวของชีวิตไปตามความ เป็นจริง

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ทานุปัตติสูตร ว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำบุญ กิจราวัตถุที่สำเร็จด้วยทานมีประมาณยิ่ง ทำบุญกิจราวัตถุที่ สำเร็จด้วยศีลมีประมาณยิ่ง ไม่เจริญบุญกิจราวัตถุที่สำเร็จ ด้วยภาวนาเลย เมื่อตายไป เขาย่อมเข้าถึงความเป็นสหาย แห่งเทวดาชั้นดาวดึงส์ ท้าวสักกะจอมเทพในชั้นดาวดึงส์นั้น กระทำบุญกิจราวัตถุที่สำเร็จด้วยทานเป็นอดิเรก ทำบุญ

ท้าวสักกะจอมเทพ

๒๓๔

กิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยศีลเป็นอดิเรก ย่อมก้าวล่วงพวกเทวดา
ชั้นดาวดึงส์โดยฐานะ ๑๐ ประการ คือ อายุทิพย์ วรรณทิพย์
สุขทิพย์ ยศทิพย์ อธิปไตยทิพย์ รูปทิพย์ เสียงทิพย์ กลิ่นทิพย์
รสทิพย์ และไผฏฐัพพทิพย์”

ผู้ที่ประสงค์จะไปบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ส่วนใหญ่
จะต้องเป็นผู้ยินดีในการบริจาคทาน ไม่มีความตระหนี่หวงแหน
ในทรัพย์สมบัติที่ตัวเองหามาได้ ต้องทำบุญที่เกิดจากการให้
ทานไว้มาก และต้องรักษาศีล ๕ ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ ถ้ามีโอกาส
ก็สมาทานศีล ๘ หรืออุโบสถศีล ส่วนการเจริญสมาธิภาวนา
อาจจะลดหย่อนลงมาบ้าง บางท่านก็อาจไม่เคยประพฤติปฏิบัติ
เพราะไม่มีกาลยามมิตร แนะนำวิธีการที่จะทำให้ให้หยุดให้นิ่ง
เมื่อปฏิบัติบ่อยเข้าจนเป็นอาจิณณกรรม ครั้นละโลกไปแล้ว
บุญนั้นก็ส่งผลให้ได้ไปบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

เมื่อกล่าวถึงชาวสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ซึ่งเป็นภพภูมิแห่ง
การเสวยทิพย์สมบัติ มีเหล่าเทพบุตรเทพธิดามากมายนับไม่ถ้วน
ที่อุบัติขึ้นด้วยอำนาจบุญกุศลที่สั่งสมไว้ดีแล้ว เทพบุตรท่านหนึ่ง
ที่หลงพอไม่อยากจะเล่าข้ามไป ก่อนที่จะเข้าไปสู่การศึกษา
เรื่องราวของชาวสวรรค์ชั้นสูงๆขึ้นไปทีปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก
เทพบุตรองค์นี้ท่านเป็นใหญ่กว่าทวยเทพใดๆ ในสวรรค์ชั้นนี้
นั่นก็คือองค์อัมรินทราธิราช ที่เราได้ยินกันจนคุ้นหู ในนามของ

ท้าวสักกะจอมเทพ

๒๓๕

พระอินทร์หรือท้าวสักกะจอมเทพนั่นเอง

เพราะฉะนั้น ตอนนี้เราจะมาศึกษาเรื่องราวชีวิตประวัติที่น่าสนใจของท้าวสักกะจอมเทพกันว่า ท่านได้บำเพ็ญบารมีมาอย่างไร ถึงได้มาเป็นจอมเทพในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เพราะตามปกติแล้ว เพียงแค่การได้บังเกิดเป็นเทพบุตรเทพธิดาก็ถือว่ายากแล้ว แต่ท่านยังได้รับการยกย่องให้เป็นองค์ประมุขของทวยเทพทั้งหมดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์อีกด้วย

*สมัยหนึ่ง เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ ภูเขาศาลา ในป่ามหาวัน กรุงเวสาลี เจ้าลิจฉวีพระนามว่า มหาลิ ได้เสด็จเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า และตรัสถามว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระองค์ทรงเห็นท้าวสักกะจอมเทพหรือ พระพุทธเจ้าข้า” พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า “ดูก่อนมหาลิ อาตมาเห็นท้าวสักกะจอมเทพ”

เนื่องจากมหาลิไม่รู้ว่า พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าของเรานั้น ทรงเป็นยิ่งกว่าเทพ เป็นผู้ยิ่งใหญ่ในภพทั้งสาม เป็น สัตถา เทวมนุสฺสานํ คือเป็นครูของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย ด้วยความที่ตนไม่มั่นใจว่า พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าเห็นท้าวสักกะจริง จึงทูล

ท้าวลักกะจอมเทพ

๒๓๖

ถามตามประสาชื่อว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ผู้ที่พระองค์ทรงเห็นนั้น คงจักเป็นท้าวลักกะปลอมเป็นแน่ เพราะว่า ท้าวลักกะผู้เป็นจอมเทพ เป็นผู้ที่ใครๆ ยากจะเห็นได้”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนมหาลิ อาตมารู้จักท้าวลักกะด้วย รู้ธรรมเครื่องกระทำให้เป็นท้าวลักกะด้วย และยังรู้ถึงธรรมที่ท้าวลักกะถึงความเป็นท้าวลักกะ เพราะเป็นผู้สมทานธรรมนั้นด้วย ท้าวลักกะเมื่อยังเป็นมนุษย์เป็นมาณพชื่อว่า มหะ เพราะฉะนั้นจึงเรียกว่า ท้าวมหวา ท้าวลักกะได้เคยให้ทานมาก่อน เพราะฉะนั้นจึงเรียกว่า ท้าวปุนททะ ท้าวลักกะจอมเทพเมื่อยังเป็นมนุษย์ ได้ให้ทานโดยเคารพ เพราะฉะนั้นจึงเรียกว่า ท้าวลักกะ ซึ่งแปลว่า ผู้มีความเคารพในการให้ และเมื่อครั้งยังเป็นมนุษย์ ท่านได้ให้ที่พักอาศัยแก่คนเดินทางไกลด้วยจิตยินดี จึงเรียกว่า ท้าววาสวะ

นอกจากนี้ ท้าวลักกะจอมเทพสามารถคิดเนื้อความได้ตั้งพันโดยครู่เดียว จึงได้รับการเฉลิมพระนามว่า ท้าวสหัสสนัยน์ ท้าวลักกะจอมเทพทรงมีนางอสุรกายญานามว่า สุชาดา เป็นมเหสี จึงได้รับพระชยานามว่า ท้าวสุชัมบดี ประการสุดท้าย ท้าวลักกะเสวยราชสมบัติเป็นใหญ่แห่งทวยเทพชั้นดาวดึงส์ มหาชนจึงเรียกว่า เทวานมินทะ ซึ่งแปลว่าจอมเทพนั่นเอง

ท้าวสักกะจอมเทพ

๒๗๓

ดูก่อนมหาเถร ท้าวสักกะจอมเทพ เมื่อยังเป็นมนุษย์อยู่ในกาลก่อน ได้สมาทานวัตตบท ๗ ประการอย่างบริบูรณ์ จึงได้ถึงความเป็นท้าวสักกะจอมเทพ ผู้เลิศด้วยคุณธรรมความดี ที่ไม่มีเทพองค์ใดมีคุณธรรมเสมอเหมือน

วัตตบท ๗ ประการ คือ

ประการที่ ๑ ท่านเป็นผู้มีความกตัญญูเป็นเลิศ คือเลี้ยงดูมารดาบิดาจนตลอดชีวิต ให้ความรักความเอื้ออาทร เทิดทูนบิดามารดาไว้ในฐานะเป็นพรหมของลูกอยู่ตลอดเวลา ตรงนี้แหละทำให้ท่านได้รับการยอมรับจากเทพบุตรองค์อื่นๆ ซึ่งแม้จะมีบริวารและวิมานที่ใหญ่กว่า เพราะได้ทำบุญถูกเนื่อนานบุญมาก่อน แต่ก็ยอมรับในคุณธรรมของท่าน จึงยกย่องให้เป็นจอมเทพ ปกครองชาวสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ทั้งหมด

ประการที่ ๒ สมัยที่เป็นมนุษย์อยู่นั้น พระองค์เป็นผู้ประพฤติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ในตระกูลตลอดชีวิต

ประการที่ ๓ เป็นผู้พูดวาจาอ่อนหวานตลอดชีวิต ไม่พูดจาหยาบกระด้าง พูดจาอ่อนหวาน จิตใจก็อ่อนโยน

ประการที่ ๔ ท่านเป็นผู้ไม่พูดวาจาส่อเสียดจนตลอดชีวิต ไม่เคยพูดให้ร้ายใครเลย มีแต่ยกย่องสรรเสริญ และชื่นชมผู้อื่นด้วยความจริงใจ ใครทำดีแม้นิดเดียว หรือทำความดีในที่ลับ

ท้าวลักกะจอมเทพ

๒๓๘

ที่ไม่คิดว่าคนอื่นจะเห็น ท่านก็นำมาเปิดเผยให้มหาชนได้รับรู้
ท่านมีมุทิตาจิตอยู่ตลอดเวลา

ประการที่ ๕ คือ ท่านเป็นผู้มีใจปราศจากความตระหนี่
อันเป็นมลทินของผู้อยู่ครองเรือน ได้บริจาคชนิดที่ว่าให้แล้ว
ไม่เคยคิดอยากได้คืนเลย ตัดใจเหมือนตายจาก ถ้าจะรำลึกถึง
ก็รำลึกถึงด้วยความปลื้มปิติยินดีที่ได้บริจาคทานไป ความรู้สึก
เสียดายไม่เกิดขึ้นในใจของท่าน เป็นผู้ฝามี้อันชุ่มด้วยการ
ให้ทานอยู่ตลอดเวลา ยินดีในการสละออก และเสียสละความ
สะดวกสบายเล็กๆ น้อยๆ ของตน เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม

ท่านเป็นผู้บริจาคที่คนอยากมาขอ คือมีอหิรัญญะที่นำ
เข้าใกล้ บางคนอยากจะทำให้เหมือนกัน แต่ไม่มีใครอยากมารับ
ของของตน เพราะคำพูดและการกระทำของตนไม่น่าเข้าใกล้
อีกทั้งไม่มั่นใจว่า ถ้ารับของไปแล้วจะมีการตามทวงคืนหรือมีข้อ
ผูกมัดในภายหลังหรือไม่ เพราะฉะนั้นแม้ใจอยากให้ทาน ก็ไม่มีใคร
อยากเข้ามารับเอาวัตถุทานของตนไป แต่ท้าวลักกะยินดีในการ
แจกจ่ายทานตลอดชีวิต แล้วยังทำตนให้น่าขออีกด้วย

ประการที่ ๖ ท่านเป็นผู้ที่พูดคำสัตย์ตลอดชีวิต ไม่โกหก
มดเท็จ คิดอย่างไรก็พูดอย่างนั้น พูดอย่างไรก็ทำอย่างนั้น

ประการสุดท้าย ประการที่ ๗ คือ ท่านสอนตัวเองว่า

ท้าวสักกะจอมเทพ

๒๗๕

จะไม่โกรธจนตลอดชีวิต ถ้าความโกรธจะเกิดขึ้นกับตัวท่าน ท่านก็จะรีบจัดออกจากใจทันที ท้าวสักกะได้ทรงสมาทาน-
วัตตบท ๗ ประการเหล่านี้ได้บริบูรณ์ เพราะฉะนั้นท่านจึงถึง
ความเป็นท้าวสักกะจอมเทพ”

เราจะเห็นว่า กว่าที่ใครคนหนึ่งจะได้ไปบังเกิดเป็นเทวดา โดยเฉพาะได้เป็นจอมเทพของชาวสวรรค์นั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ต้องอาศัยความเพียรในการทำความดีอย่างสม่ำเสมอ ทำไปจนตลอดอายุขัย เมื่อเราทราบตัวอย่างอันดีงามอย่างนี้แล้ว ก็ให้หมั่นสั่งสมบุญไว้มากๆ ชีวิตในสุคติโลกสวรรค์จะเป็นอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจุบันที่เรา กำลังเป็นมนุษย์สร้างบุญบารมี อยู่ขณะนี้แหละ เราจะต้องลิขิตชีวิตในอนาคตของเราให้ได้ ดังนั้น ให้ทุกท่านทุกคนหมั่นสั่งสมบุญทุกๆ วัน อย่าให้ขาด ทั้งทาน ศีล ภาวนา ฝึกใจให้บริสุทธิ์หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงพระรัตนตรัย ภายในให้ได้ แล้วจะได้ไปเสวยสุขในสุคติโลกสวรรค์สมความปรารถนา กันทุกคน

